

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
วิทยาเขตลำปาง

Factors Affecting Student Participation in Student Activities at Thailand
National Sports University, Lampang Campus

อนุนพงษ์ ทวีกิจสถาพร¹ สุขุมาล ทองดี² ยุทธพงษ์ เรืองจันทน์³ เจนจิรา ต่องสู⁴ อัญชิภาญณ์ ภูธรใจ⁵
Anupong Thaweekitsathaporn, Sukhuman Thongdee, Yutthapong Ruangjan,
Jenjira tongsu, Ansikan Puthornjai

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร จำนวน 515 คน โดยใช้การเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง มีตัวแปรอิสระจำนวน 3 ตัวแปร ที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง โดยเรียงตามลำดับที่มีผลสูงสุด คือ ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ด้านความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออก ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.535 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 28.60 และสามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $Y = 1.938 + 0.183X_1 + 0.147X_2 + 0.237X_3$

คำสำคัญ (Keywords) : กิจกรรมนักศึกษา; แรงจูงใจ; การมีส่วนร่วมของนักศึกษา

Abstract

The purpose of this research article aimed to investigate the factors affecting student participation in extracurricular activities at Thailand National Sports University, Lampang Campus. This study employed a quantitative research design. The population consisted of 515

Received: 2026-06-13 Revised: 2026-07-01 Accepted: 2026-07-06

¹ อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการธุรกิจสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, Lecturer, Health Business Management, Thailand National Sports University Lampang Campus. E-mail: smallsiblik20873@gmail.com

² อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการธุรกิจสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, Lecturer, Health Business Management, Thailand National Sports University Lampang Campus. E-mail: Sukhuman.13@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการธุรกิจสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, Lecturer, Health Business Management, Thailand National Sports University Lampang Campus. E-mail: Ruangjan@hotmail.com

⁴ อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการธุรกิจสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, Lecturer, Health Business Management, Thailand National Sports University Lampang Campus. E-mail: jub.pai201239@gmail.com

⁵ อาจารย์ประจำ สาขาการจัดการธุรกิจสุขภาพ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, Lecturer, Health Business Management, Thailand National Sports University Lampang Campus. E-mail: ansikan.p@gmail.com

undergraduate students, and data were collected from the entire population. A structured questionnaire was used as the research instrument. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, as well as multiple regression analysis.

The findings revealed that three independent variables significantly influenced student participation in the extracurricular activities at Thailand National Sports University, Lampang Campus. Ranked in order of their predictive influence, these factors were: (1) physical health and public-minded attitude, (2) knowledge and experience enhancement, and (3) leadership and self-confidence in self-expression. The multiple correlation coefficient (R) was 0.535, indicating that these variables jointly explained 28.60% of the variance in student participation. The resulting predictive equation was developed as follows:

$$Y = 1.938 + 0.183X_1 + 0.147X_2 + 0.237X_3$$

Keywords: student activities; motivation; student participation

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในศตวรรษที่ 21 การพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกิจกรรมนักศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ งานวิจัยของ Nassar et al. (2024; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่าและมีความพึงพอใจในประสบการณ์มหาวิทยาลัยสูงกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าร่วม

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีพันธกิจในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม กิจกรรมนักศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมวิชาการ กีฬาและนันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม จึงเป็นพื้นที่สำคัญในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง Soria et al. (2022: 184; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและกีฬามีผลเชิงบวกต่อความยืดหยุ่นทางจิตใจ (resilience) และความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน (sense of belonging) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาเชิงประจักษ์ยังพบว่าแรงจูงใจเป็นตัวแปรสำคัญที่ขับเคลื่อนพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม Chapman et al. (2023:138-140; ผู้นิพนธ์ แปล) ชี้ให้เห็นว่าแรงจูงใจในนักศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ แรงจูงใจภายนอก (extrinsic) แรงจูงใจภายใน (intrinsic) แรงจูงใจทางสังคม (social) และแรงจูงใจเพื่อสังคม (pro-social) โดยแรงจูงใจแต่ละประเภทส่งผลต่อกิจกรรมประเภทต่าง ๆ แตกต่างกัน ในบริบทของมหาวิทยาลัยด้านการกีฬา ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านวิชาการและสมรรถภาพทางกาย ปัจจัยด้านแรงจูงใจจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตด้านพลศึกษา วิทยาศาสตร์การกีฬา และศิลปศาสตร์การจัดการทางธุรกิจสุขภาพ การจัดกิจกรรมนักศึกษาในบริบทดังกล่าวจึงต้องสอดคล้องกับอัตลักษณ์และพันธกิจขององค์กร ทั้งนี้จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่าระดับการเข้า

ร่วมกิจกรรมของนักศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายที่สถาบันกำหนด และขาดข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ทินกร ชอัมพงษ์ และคณะ (2568: 229) พบว่าแรงจูงใจส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่มีระดับสูงสุดและมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับความจำเป็นในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจากการสังเคราะห์วรรณกรรม ผู้วิจัยจัดกลุ่มแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ 2) ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก 3) ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

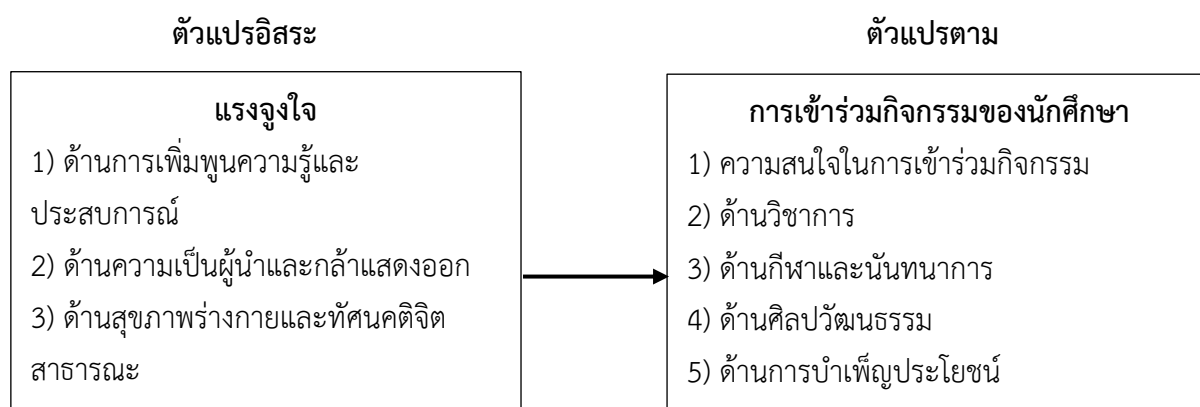
เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ปัจจัยแรงจูงใจทั้งด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

การศึกษาสมัยใหม่ของ Naaz และ Khalid (2023: 1-7; ผู้นิพนธ์ แปล) เป็นการศึกษาทฤษฎีนี้ในการอธิบายแรงจูงใจของนักศึกษา โดยพบว่าการตอบสนองความต้องการระดับสูงขึ้น เช่น ความต้องการการยอมรับและการบรรลุศักยภาพสูงสุด เป็นแรงผลักดันให้นักศึกษาแสวงหาการเข้าร่วมกิจกรรมที่พัฒนาทักษะความเป็นผู้นำและจิตสาธารณะ การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการยังสอดคล้องกับความต้องการด้านสุขภาพร่างกายและสังคม ซึ่งในการวิจัยนี้มีการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจ คือ 1) ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ โดยกิจกรรมนักศึกษาที่มีคุณภาพช่วยเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ที่ไม่สามารถรับได้จากห้องเรียนเพียงอย่างเดียว Ribeiro et al. (2024: 389; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจสูงมักปฏิบัติงานได้ดีกว่าทางวิชาการเพราะมีความเต็มใจในการมีส่วนร่วมทำงานมากกว่า และแรงจูงใจทำหน้าที่เป็นตัวแปรกลางที่ประสานความคาดหวังกับประสบการณ์จริงของนักศึกษา 2) ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก การศึกษาของ Feraco et al. (2022: 550; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (soft skills) ของนักศึกษา ได้แก่ ความสามารถในการปรับตัว ความมุ่งมั่น ความอยากรู้อยากเห็น ภาวะผู้นำ และความตระหนักรู้ทางสังคม 3) จากการศึกษาของ Xu. (2022; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่าความแข็งแกร่งทางจิตใจ (mental toughness) ทำหน้าที่เป็นตัวแปรกลางที่เชื่อมโยงการเข้าร่วมกิจกรรมกับสภาวะทางจิตใจของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยตามรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

การกำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยแรงจูงใจ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ 2) ปัจจัยด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก 3) ปัจจัยด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ (Naaz และ Khalid, 2023: 1-7; ผู้นิพนธ์ แปล)

ตัวแปรตาม คือ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง ได้แก่ 1) ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม 2) ด้านวิชาการ 3) ด้านกีฬาและนันทนาการ 4) ด้านศิลปวัฒนธรรม 5) ด้านการบำเพ็ญประโยชน์ (Feraco et al., 2022: 550; Xu., 2022; ผู้นิพนธ์ แปล)

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 515 คน (ฝ่ายวิชาการและงานทะเบียน, 2566)

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลที่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาตั้งแต่ มิถุนายน 2566-สิงหาคม 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา เป็นการวิเคราะห์ผลของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง ใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และนำมาจัดระดับโดยการใช้เกณฑ์การแบ่งช่วงเท่าๆ กัน มีลักษณะ คำถามเป็นแบบ Likert's Scale มี 5 ระดับ ใช้ระดับในการวัดข้อมูลประเภท

อันตรภาค (Interval scale) เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามรูปแบบของ Likert's scale (Likert, 1967; ผู้นิพนธ์ แปล) มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์คะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 ระดับน้อยที่สุด

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่า IOC และแก้ไข แบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับ ประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วจึงนำมาทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach's Alpha ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ โดยให้นักศึกษาทำการสแกนคิวอาร์โค้ด เพื่อทำการตอบแบบสอบถามผ่าน แอปพลิเคชัน Google Forms ในการเก็บข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาบันทึกเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการวัดตัวแปร โดยมีการใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง ผลการวิจัยมี ดังนี้

คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 515 ราย พบว่า 1) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ เพศชาย จำนวน 393 คน คิดเป็น ร้อยละ 76.3 รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 2) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 38.64 รองลงมา คือ ศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 32.23 ศึกษาชั้น ปีที่

1 จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 21.94 และศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 7.18 3) นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 469 คน คิดเป็นร้อยละ 91.07 รองลงมา คือ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 และคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.14 ตามลำดับ

ในส่วนของปัจจัยแรงจูงใจทั้งด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออกด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ มีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	μ	σ	ระดับแรงจูงใจ	ลำดับ
1. ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	4.28	0.410	มาก	3
2. ด้านความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออก	4.31	0.424	มาก	2
3. ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ	4.32	0.434	มาก	1
เฉลี่ย	4.30	0.422	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง แรงจูงใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.422$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.434$) รองลงมาคือ ด้านความเป็นผู้นำ และกล้าแสดงออกแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.424$) และด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แรงจูงใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.410$)

นอกจากนี้ข้อมูลในส่วนของการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

การเข้าร่วมกิจกรรม	μ	σ	ระดับความสนใจ	ลำดับ
1. ด้านวิชาการ	4.35	0.472	มาก	4
2. ด้านกีฬาและนันทนาการ	4.41	0.434	มาก	1
3. ด้านศิลปวัฒนธรรม	4.39	0.434	มาก	2
4. ด้านการบำเพ็ญประโยชน์	4.37	0.505	มาก	3
เฉลี่ย	4.38	0.461	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติวิทยาเขตลำปาง โดยรวม มีการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.461$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากิจกรรมที่นักศึกษามีการเข้าร่วมกิจกรรมสูงสุดคือกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการมีการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.434$) รองลงมาด้านด้านศิลปวัฒนธรรมมีการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ใน

ระดับมาก ($\mu=4.39$, $\sigma=0.434$) ด้านการบำเพ็ญประโยชน์มีการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.37$, $\sigma=0.505$) และวิชาการมีการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.35$, $\sigma=0.472$) ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยแรงจูงใจทั้งด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 3 ผล Multiple Regression Analysis ทดสอบความสัมพันธ์ของด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออกด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง

Model	Unstandardized Coefficients	Standardized Coefficients		t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	1.938	.172		11.279	.000
1. ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	.183	.058	.188	3.154	.002
2. ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก	.147	.053	.157	2.758	.006
3. ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ	.237	.048	.259	4.919	.000
R	.535 ^a				
R Square	.286				
Adjusted R Square	.282				

p-value ≤ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยตามสมการจะมีตัวแปรอิสระทั้งหมด 3 ตัวแปร โดยมีตัวแปรอิสระจำนวน 3 ตัวแปร ที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง โดยเรียงตามลำดับที่มีผลสูงสุด คือ ด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะ ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.535 และสามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 28.60 และสามารถนำมาแทนค่าในสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้ $Y = 1.938 + 0.183X_1 + 0.147X_2 + 0.237X_3$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussions)

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง มีประเด็นที่สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.422$) ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาให้คุณค่ากับกิจกรรมนักศึกษาในฐานะกลไกพัฒนาตนเอง ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการกำหนดตนเองของ Ryan และ Deci (2020; ผู้นิพนธ์ แปล) ที่ระบุว่าเมื่อกิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยา 3 ประการ ได้แก่ ความต้องการความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการความสามารถ และความต้องการความสัมพันธ์กับผู้อื่น นักศึกษามีแรงจูงใจภายในที่แข็งแกร่งในการเข้าร่วม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chapman et al. (2023: 138; ผู้นิพนธ์ แปล) ที่พบว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยแรงจูงใจทางสังคมและเพื่อสังคมมีบทบาทสำคัญเช่นกัน ผลนี้ยังสนับสนุนข้อค้นพบของทินกร ชอัมพงษ์ และคณะ (2568: 229) ที่พบว่าแรงจูงใจส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่มีระดับสูงสุดในการส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาครุศาสตร์

ประเด็นที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.461$) โดยกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.41$) ผลการวิจัยนี้สะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิหลังและความสนใจด้านกีฬาเป็นทุนเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Soria et al. (2022: 184 ผู้นิพนธ์ แปล) ที่พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการมีผลเชิงบวกต่อความยืดหยุ่นทางจิตใจและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันของนักศึกษา นอกจากนี้ Ji et al. (2024; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬายังพัฒนาอัตลักษณ์ทางสังคมและเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของในกลุ่มของนักศึกษา ซึ่งอาจเป็นเหตุผลสำคัญที่นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเลือกเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการในระดับสูงสุด

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยแรงจูงใจทั้ง 3 ด้านส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) โดยด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะมีค่า Beta สูงสุด ($\beta = 0.259$) รองลงมาคือด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ($\beta = 0.188$) และด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก ($\beta = 0.157$) ตามลำดับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ที่ Naaz และ Khalid (2023: 1-7; ผู้นิพนธ์ แปล) ยืนยันความเกี่ยวข้องในบริบทการศึกษาสมัยใหม่ กล่าวคือ ความต้องการด้านสุขภาพร่างกายสอดคล้องกับความต้องการพื้นฐาน (physiological needs) ขณะที่จิตสาธารณะเชื่อมโยงกับความต้องการขั้นสูงในการบรรลุศักยภาพตนเอง (self-actualization) และ Xu. (2022; ผู้นิพนธ์ แปล) ยังพบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬามีความสัมพันธ์กับสุขภาวะทางจิตใจ (self-harmony) ของนักศึกษา โดยมีความแข็งแกร่งทางจิตใจเป็นตัวแปรกลาง ซึ่งอธิบายได้ว่าทำไมแรงจูงใจด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะจึงเป็นตัวพยากรณ์ที่มีน้ำหนักสูงสุดในการวิจัยนี้

การที่ปัจจัยด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์มีน้ำหนักพยากรณ์สูงเป็นอันดับสอง สอดคล้องกับ Howard et al. (2021: 1300; ผู้นิพนธ์ แปล) ที่พบว่าแรงจูงใจด้าน competence มีความสัมพันธ์สำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม และกับ Ribeiro et al. (2024: 389; ผู้นิพนธ์ แปล) ที่พบว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่หาความรู้มีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติงานได้ดีกว่า ส่วนปัจจัยด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออกสอดคล้องกับ Feraco et al. (2022: 550; ผู้นิพนธ์ แปล) พบว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตร

ช่วยพัฒนาทักษะของนักศึกษาทั้งความสามารถในการปรับตัว ความมุ่งมั่น ความอยากรู้อยากเห็น ภาวะผู้นำ และความตระหนักรู้ทางสังคมด้วย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = 0.535$) และความสามารถในการอธิบายความแปรปรวน ($R^2 = 0.286$) แสดงให้เห็นว่าตัวแบบสามารถอธิบายการเข้าร่วมกิจกรรมได้ร้อยละ 28.6 ซึ่งบ่งชี้ว่ายังมีตัวแปรอื่นอีกที่ไม่ได้รับการศึกษาในครั้งนี้ เช่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การสนับสนุนจากสถาบัน หรือเครือข่ายทางสังคม อันสอดคล้องกับ ทินกร ชอัมพงษ์ และคณะ (2568: 229) ที่พบว่าการสนับสนุนจากสถาบันและเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญในการอธิบายการเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเติมจากแรงจูงใจส่วนบุคคล

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในด้านการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง ใน 3 มิติสำคัญ ได้แก่ มิติที่ 1 องค์ความรู้ด้านตัวพยากรณ์พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ผลการวิจัยยืนยันว่าแรงจูงใจด้านสุขภาพร่างกายและทัศนคติจิตสาธารณะเป็นตัวพยากรณ์ที่สำคัญที่สุด ($\beta = 0.259$) รองลงมาคือแรงจูงใจด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ ($\beta = 0.188$) และแรงจูงใจด้านความเป็นผู้นำและกล้าแสดงออก ($\beta = 0.157$) ตามลำดับ โดยทั้งสามตัวแปรอธิบายความแปรปรวนของการเข้าร่วมกิจกรรมได้ร้อยละ 28.6 และสามารถนำไปประกอบเป็นสมการพยากรณ์ $Y = 1.938 + 0.183X_1 + 0.147X_2 + 0.237X_3$ เพื่อใช้ประเมินแนวโน้มการเข้าร่วมกิจกรรมได้ มิติที่ 2 องค์ความรู้ด้านความต้องการของนักศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการสูงสุดซึ่งสะท้อนอัตลักษณ์เฉพาะของสถาบันและแนวทางการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัย มิติที่ 3 การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหารและผู้จัดการกิจกรรมนักศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นแรงจูงใจด้านสุขภาพร่างกายและจิตสาธารณะเป็นอันดับแรก โดยบูรณาการกับกิจกรรมที่เสริมความรู้ประสบการณ์วิชาชีพและพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำไปพร้อมกัน นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่เน้นด้านพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา สามารถนำตัวแบบพยากรณ์นี้ไปทดสอบและปรับใช้กับบริบทของตนเองได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้บริหารควรออกแบบกิจกรรมนักศึกษาที่ผสมผสานการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและการปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะอย่างบูรณาการ เนื่องจากแรงจูงใจด้านนี้มีอิทธิพลสูงสุดต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 1.2 ควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองทั้งแรงจูงใจภายในและภายนอก โดยให้นักศึกษามีอำนาจในการเลือก
 - 1.3 ควรสื่อสารประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมในแต่ละด้านอย่างชัดเจนก่อนการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการรับรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมและเพิ่มแนวโน้มการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 1.4 ควรมีระบบสนับสนุนค่าใช้จ่ายหรืออุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมที่มีต้นทุน เพื่อไม่ให้เป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจกลายเป็นอุปสรรค

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรเพิ่มเติม เช่น ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การสนับสนุนจากสถาบัน และอิทธิพลของเพื่อน

2.2 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (mixed-methods research) ควบคู่กัน เพื่อให้ได้ความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ตัวเลขเชิงปริมาณอาจไม่สามารถสะท้อนได้ครบถ้วน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวิทยาเขตต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบว่าบริบทที่ต่างกันส่งผลต่อรูปแบบแรงจูงใจอย่างไร

2.4 ควรทำการวิจัยระยะยาว (longitudinal study) เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงของแรงจูงใจและพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมตลอดช่วงเวลาการศึกษา 4 ปี

เอกสารอ้างอิง (References)

- ทินกร ชอัมพงษ์, ปพนสรณ์ โพธิพิทักษ์, ปุณณัฐสุทธิญา ปรีญาวุฒิวัฒน์, และกัลยาภรณ์ เจริญพร. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*. 8(4): 220-232. <https://doi.org/10.14456/issc.2025.75>
- ฝ่ายวิชาการและงานทะเบียน. (2566). *จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2566*. มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตลำปาง.
- Chapman, G., Emambocus, W., & Obembe, D. (2023). Higher education student motivations for extracurricular activities: evidence from UK universities. *Journal of Education and Work*. 36(2): 138-152. <https://doi.org/10.1080/13639080.2023.2167955>
- Feraco, T., Resnati, D., Fregonese, D., Spoto, A., & Meneghetti, C. (2022). Soft skills and extracurricular activities sustain motivation and self-regulated learning at school. *Journal of Experimental Education*. 90(3): 550-569. <https://doi.org/10.1080/00220973.2021.1873090>
- Howard, J. L., Bureau, J., Guay, F., Chong, J. X., & Ryan, R. M. (2021). Student motivation and associated outcomes: A meta-analysis from self-determination theory. *Perspectives on Psychological Science*. 16(6): 1300-1323. <https://doi.org/10.1177/1745691620966789>
- Ji, S., Chen, S., Yang, X., Liu, T., & Wang, X. (2024). The effect of sports participation on the social identity of Chinese university students. *Frontiers in Psychology*. 15: 1511807. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1511807>
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Naaz, H., & Khalid, S. (2023). Relevance of Maslow's Hierarchy of Needs in the Education. *International Journal of Physical and Social Sciences*. 13(6): 1-8. ISSN: 2249-5894.

- Nassar, F. S., Abbas, A. O., Al-Saify, H., & Ali, O. M. (2024). The Impact of Extracurricular Activities on Developing Academic Standing, Student Satisfaction, Performance, and Bolstering the Academic Reputation of Higher Education Institutions from the Perspective of SDGs. **Journal of Lifestyle and SDGs Review**. 5(1): e02758. <https://doi.org/10.47172/2965-730X.SDGsReview.v5.n01.pe02758>
- Ribeiro, N., Malafaia, C., Neves, T., & Menezes, I. (2024). The impact of extracurricular activities on university students' academic success and employability. **European Journal of Higher Education**. 14(3): 389–409. <https://doi.org/10.1080/21568235.2023.2202874>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. **Contemporary Educational Psychology**. 61: 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>
- Soria, K. M., Boettcher, B., & Hallahan, K. (2022). The effects of participation in recreational activities on students' resilience and sense of belonging. **Recreational Sports Journal**. 46(2): 184-192. <https://doi.org/10.1177/15588661221125201>
- Xu, H. (2022). Research on the relationship between college students' participation in sports activities and self-harmony assessment based on the moderating and mediating effects of mental toughness. **Frontiers in Psychology**. 13: 919247. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.919247>

